

§ 37

Dnr 2011/BUN 0112

91

Yttrande över motion angående exponering av kemikalier**Barn- och utbildningsnämndens beslut**

- nämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att motionens andra att-sats angående visning av filmen Underkastelsen i kommunens skolor avslås.

Beskrivning av ärendet

Miljöpartiet De Gröna har i motionen Minska exponeringen av kemikalier för att värna kommuninvånarnas hälsa föreslagit att Stefan Jarls film Underkastelsen visas för kommunens samtliga högstadiel elever.

Huvudmannen för utbildningen har enligt Skollagen (2010:800) 1 kap 8 § ansvar för att utbildningen genomförs i enlighet med Skollagen och övriga relevanta författningar.

Ordförandeutlåtande

Miljöpartiet har i sin motion "Minska exponeringen av kemikalier för att värna kommuninnevånarnas hälsa" föreslagit att filmen "Underkastelsen" visas i kommunens högstadieskolor.

Att på huvudmannanivå fatta beslut om en viss film ska användas i undervisningen är orimligt då det är läraren under rektors ledning som avgör vilket undervisningsmaterial som är lämpligt att använda på en skola eller i en undervisningsgrupp. Det är enligt skollagen rektor som har ansvaret för att leda och samordna det pedagogiska arbetet vid skolan. En film eller annat undervisningsmaterial kan självklart erbjudas skolorna men beslutet om detta måste fattas av de berörda rektorerna i samråd med lärarna då det är de som ska för och efterarbeta materialet med eleverna.

Ordförandens förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämndens beslut

- nämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att motionens andra att-sats angående visning av filmen Underkastelsen i kommunens skolor avslås.

Yrkanden

1. Camilla Sellergren (MP) yrkar att nämnden ska föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2. Anita Mattsson (S) yrkar att nämnden ska föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med hänvisning till Samhällsbyggnadsförvaltningens yttrande.

Beslutsgång

1. Ordföranden ställer proposition på Camilla Sellergrens yrkande och finner att nämnden avslagit yrkandet.
2. Ordföranden ställer Anita Mattssons yrkande mot ordförandeförslaget och finner att nämnden beslutat enligt ordförandeförslaget.

Bilaga

1. Tjänsteskrivelse
2. Motionen
3. Yttrande från Samhällsbyggnadsförvaltningen

Justerandes sign

As

Utdragsbestyrkande

As

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Ulrica Andersson

TJÄNSTEYTTRANDE

2011-08-22

1 (2)

§ 37 Bilaga 1

Dnr 2011/BUN 0112-91

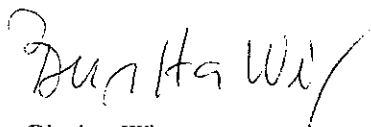
Barn- och utbildningsnämnden

Yttrande över motion angående exponering av kemikalier

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsförvaltningen föreslår:

- att motionens andra att-sats angående visning av filmen Underkastelsen i kommunens skolor avslås.

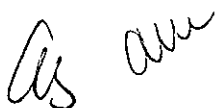
Birgitta Wigren
förvaltningschef

Ulrica Andersson
verksamhetsstrateg

Beskrivning av ärendet

Miljöpartiet De Gröna har i motionen Minska exponeringen av kemikalier för att värna kommuninvånarnas hälsa föreslagit att Stefan Jarls film Underkastelsen visas för kommunens samtliga högstadiel elever.

tyresö kommun

Huvudmannen för utbildningen har enligt Skollagen (2010:800) 1 kap 8 § ansvar för att utbildningen genomförs i enlighet med Skollagen och övriga relevanta författningar.

Rektor har enligt Skollagen 2 kap 8 § ansvaret för att leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet. I rektors ansvar ingår att tillse att undervisningen lever upp till de krav som ställs i läroplanen och i kursplaner för respektive ämne samt att relevant undervisningsmaterial tillhandahålls. Undervisningsmaterialet ska väljas för att ge eleverna bästa möjliga förutsättningar att nå kunskapskraven och utöver detta utveckla sina kunskaper så långt som möjligt. Utifrån detta avgör läraren under rektors ledning vilket material som är lämpligt att använda på en skola eller i en undervisningsgrupp.

Barn- och utbildningsförvaltningen anser med bakgrund i Skollagens ansvarsfördelning det orimligt att på huvudmannanivå besluta om att en viss film ska användas i undervisningen på samtliga skolor i kommunen. En film, eller något annat undervisningsmaterial, kan erbjudas skolorna, men beslutet om att utnyttja ett sådant erbjudande måste falla på respektive rektor i samråd med de aktuella pedagoger som ska för- och efterarbeta materialet med eleverna.

As ann

miljöpartiet de gröna

Tyresö

Motion till kommunfullmäktige 4 november 2010

Minska exponeringen av kemikalier för att värna kommuninvånarnas hälsa

Tyresös invånare, barn, ungdomar, äldre och vuxna exponeras dagligen av kemikalier i leksaker, datorer, mat, plast mm. De långsiktiga konsekvenserna för människor, djur och natur visa sig allt mer. Det finns forskare som visat på sambanden mellan kemikalier och påverkan på miljö och människa, bl.a. på reproduktionsorganen, hjärnans utveckling, fostrets utveckling och vandringen i näringskedjan. Dagligen utsätter vi oss för effekterna av 100 000 kemikalier. Det är mjukgörare (ftalater), flamskyddsmedel (PBDE), ytaktiva ämnen (PFOS), (PFOA) m.fl. Många av oss har flera hundra kemikalier i vårt blod.

Filmen *Underkastelsen* handlar om de många kemikalier som finns i samhället vi lever i idag. Efter Andra Världskriget användes 1 miljon ton kemikalier per år, idag är det 500 miljoner ton per år. I filmen låter bl.a. regissören Stefan Jarl undersöka sitt blod för att se vilka kemikalier som finns där (Källa: *Underkastelsen*).

Ftalater är samlingsnamnet på en grupp kemiska ämnen som baseras på ämnet ftalsyra. Ftalater används bland annat som mjukgörare i plast. De förekommer i ett flertal olika varor av mjukplast, huvudsakligen i PVC-plast. Ftalater är inte kemiskt bundna till plasterna och kan därför läcka ut och spridas till miljö (Källa: Miljöhälsorapporten 2009, Socialstyrelsen) och människa. Ftalater är ofta vanliga i medicintekniska produkter som handskar, slangar, katetrar, infusionspumpar, sonder, urinpåsar och blodpåsar, men även i golv och textilier. Flera av de vanligaste ftalaterna har visat sig ge bl.a. astma- och allergiproblem samt skadar hormonsystemen (Källa: Landstinget i Uppsala län). De har även påvisats vara cancerframkallande, skada utvecklingen av foster och spädbarn, samt leda till diabetes och fetma (Källa: Naturskyddsföreningen). Ftalater hittas i naturen i stora mängder även om de inte är långlivade så produceras de i sådan omfattning att de tillhör en av de vanligaste föroreningarna (Källa: Stockholm stad).

Bromerade flamskyddsmedel är samlingsnamnet för ett 70-tal organiska ämnen. De tillsätts brännbara material, framför allt plaster, för att fördröja eller minska spridningen av brand (Källa: Miljöhälsorapporten 2009, Socialstyrelsen). Bromerade flamskyddsmedel används i bl.a. textilier, medicinsk och elektronisk utrustning. Vissa av dessa har förbjudits inom EU, men forskning visar att ersättningsmedlen bryts ner i miljön till just de ämnen som förbjudits. Ämnena, som liknar äldre miljögifter, är svårnedbrytbara och anrikas i kroppen (Källa: Landstinget i Uppsala län). Bromerade flamskyddsmedel påminner till sin kemiska struktur om miljögifter såsom PCB och DDT. De är alla organiska molekyler som är mycket fettlösliga, och fettlösliga molekyler tas lättare upp av organismer än vattenlösliga. Så länge utsläppen av bromerade flamskyddsmedel fortsätter så kommer mängden i miljön att öka, och även om de slutade användas skulle de finnas kvar lång tid framöver (Källa: Miljöportalen). Flera av flamskyddsmedlen har visats kunna ge allvarliga hälsoskador, hormonstörningar och skador på miljön (Källa: Landstinget i Uppsala län).

As am

Tyresö kommun
SBF
Mette Kjörstad
Samordnare folkhälsa och hållbar utveckling

TJÄNSTEYTTTRANDE
2011-06-30
1 (3)

Kommunfullmäktige

Exponering av kemikalier

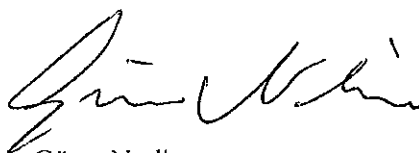
Förslag till beslut

- Motionen förklaras besvarad med hänvisning till detta yttrande.

SBF

Åke Skoglund
Chef Samhällsbyggnadsförvaltningen

Göran Norlin
Chef Miljö- och trafikenheten

Sammanfattning

Miljöpartiet de gröna har i motionen "Minska exponeringen av kemikalier för att värna kommuninvånarnas hälsa" påpekat den hälsovådliga påverkan på människa och natur av kemikalier från mängder av produkter.

Motionen uppmanar kommunen att beakta dessa faror genom att utifrån försiktighetsprincipen initiera ett arbete för att minimera exponeringen av

kemikalier för Tyresös kommuninvånare inom kommunens verksamhetsområden. Motionen föreslår också att Stefan Jarls film "Underkastelsen" ska visas för personal och högstadiel elever.

Kommunens upphandlingsenhet följer Miljöstyrningsrådets rekommendationer inom de produktgrupper där Miljöstyrningsrådet har utarbetat kriterier.

Filmen Underkastelsen är en "tung" film att bearbeta. Stefan Jarl skriver själv att filmen är "en populärvetenskaplig essayfilm som kräver mycket av publiken"¹. För att en visning för högstadie- och/eller gymnasieelever ska vara givande och lärorik tror vi att skolans pedagogiska personalen ska ha en plan för hur filmen kan integreras i övrig undervisning. SBF har inte den pedagogiska kompetensen men kan bekosta visning på Bio Forellen.

Beskrivning av ärendet

Miljöpartiet de gröna har i motionen "Minska exponeringen av kemikalier för att värna kommuninvånarnas hälsa" påpekat den hälsovådliga påverkan på människa och natur av kemikalier från mängder av produkter.

Motionen uppmanar kommunen att beakta dessa faror genom att utifrån försiktighetsprincipen initiera ett arbete för att minimera exponeringen av kemikalier för Tyresös kommuninvånare inom kommunens verksamhetsområden.

Kommunens upphandlingsenhet följer Miljöstyrningsrådets rekommendationer inom de produktgrupper där Miljöstyrningsrådet har utarbetat kriterier.

Miljöstyrningsrådets kemikaliestrategi är ett vägledande dokument i arbetet med kriterier för miljöanpassad upphandling. De ämnen som nämns i motionen omfattas av Miljöstyrningsrådets kemikaliestrategi.

¹ <http://www.underkastelsen.se>

As am

Strategin utgår från delmål 3 och 4 i miljömålet Giftfri Miljö och EU:s kemikalieförordning REACH². Dokumentet innehåller mål avseende vilka ämnesegenskaper som inte ska förekomma alternativt begränsas i kemiska produkter och varor som upphandlas. Dessa mål ska sedan uppnås genom kriterieutvecklingsarbetet. Miljöstyrningsrådets arbete är ett löpande kriterieutvecklingsarbete där konkreta kemikaliekrav tas fram och nya områden inkluderas allteftersom.

Med upphandlingspolicyns formulering att upphandlingsenheten "om möjligt ska" ställa krav på miljöanpassade varor och tjänster samt biologiskt nedbrytbara varor avses att detta ska göras i de fall där det går att tillämpa. Alla upphandlingar omfattas inte av Miljöstyrningsrådets kriterier, t ex vissa tjänsteupphandlingar.

Stefan Jarls film Underkastelsen behandlar "kemikaliesamhället". Jarl kallar själv filmen "en populärvetenskaplig essayfilm som kräver mycket av publiken"³. På grund av filmens komplicerade ämne tror vi att gymnasieelever en mer lämpad målgrupp för visningen än högstadierelever. Filmens budskap kan lyftas genom att integreras i övrig undervisning på samtliga gymnasieprogram då ämnet berör alla yrken och allas vår vardag. Men detta kräver planering och engagemang av berörda lärare, beslut om visning bör därför avgöras av skolansvarige. SBF har inte den pedagogiska kompetensen men kan bekosta två - tre visningar (tex två för skolan och en för personal) på dagtid⁴ under hösten 2011 på Bio Forellen om det är praktiskt möjligt.

² REACH står för Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals. På svenska: Registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.

³ <http://www.underkastelsen.se>

⁴ På samma dag

Plats och tid

Bollmora, Kommunhuset
Onsdag 21 september 2011, kl. 18.30 - 21:00

Beslutande

Enligt bilaga

Protokollsutdrag

Övriga deltagare

Enligt bilaga

Utses att justera

Anita Mattsson

Justeringens plats och tid

Barn- och utbildningskontoret
2011-09-27

Underskrifter

Sekreterare

Alfilda Hög

Paragrafer 33 - 41

Ordförande

Ann-Christin Svensson

Justerande

Anita Mattsson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Barn- och utbildningsnämnden

Sammanträdesdatum

2011-09-21

Datum för anslags uppsättande

2011-09-28

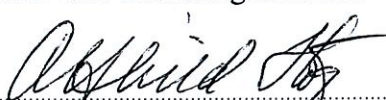
Datum för anslags nedtagande

2011-10-19

Förvaringsplats för protokollet

Barn- och utbildningskontoret

Underskrift

Alfilda Hög

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Ledamöter Namn	När- varo	Från- varo	Tjänstgörande ersättare	Närvarotid	Anteckning
Ann-Christin Svensson (M)	x			18.30-21.00	
Christer Flodfält (M)	x			18.30-21.00	
Ida Antonsson (M)	x			18.30-21.00	
Maria Holmberger (M)	x			18.30-21.00	
Jenny Jonsson (M)	x			18.30-21.00	
Leif Lanke (FP)	x			18.30-21.00	
Mattias Eriksson (KD)	x			18.30-21.00	
Anita Mattsson (S)	x			18.30-21.00	
Jerry Svensson (S)	x			18.30-21.00	
Sara Heidenborg (S)	x			18.30-21.00	
Camilla Selligren (MP)	x			18.30-21.00	

Ersättare Namn	När- varo	Från- varo		Närvarotid	Anteckning
Annika Henningsson (M)	x			18.30-21.00	
Johan Engström (M)					
Mikael Lindström (M)	x			18.30-21.00	
Mikael Danielsson (M)					
Christina Melzen (FP)					
Martin Skjöldebrand (FP)					
Ulrika Riis-Pedersen (C)	x			19.00-21.00	
Mia Lindström (S)	x			18.30-20.00	
Martin Nilsson (S)					
Zubeyde Demirörs Syed (S)					
Anders Erixon (V)	x			18.30-21.00	

Övriga närvarande

Alfhild Hög	x		
Birgitta Wigren	x		
Erik Sanner	x		
Ulrica Andersson	x		
Agneta Ahlin	x		
Magnus Duvnäs	x		
Sandra Fritz	x		18.30-20.00

as

aw